

ZONDER LEF GEEN BALANS

Allereerst willen wij als fractie van de VVD Asten onze waardering uitspreken richting het college en de ambtelijke organisatie. Dank voor het vele werk dat verzet is en voor de uitgebreide en overzichtelijke stukken die ons zijn aangeleverd waarbij ook goed de inwoners/verenigen meegenomen zijn. In het bijzonder willen wij onze waardering uitspreken voor het werkdocument met draaiknoppen. Dit is een werkbaar en inzichtelijk instrument dat de raad helpt bij het maken van scherpe keuzes.

We staan voor een forse financiële opgave. De uitdaging die voorligt in het traject 'Asten in balans' vraagt om bestuurlijke verantwoordelijkheid en politieke moed. Het is duidelijk dat we ons als gemeente moeten herijken. Wat echter steekt, is dat ondanks de toegezegde extra middelen vanuit het Rijk de financiële uitdaging niet fundamenteel kleiner is geworden. Sterker nog, deze middelen hebben slechts een beperkt dempend effect gehad; zonder deze steun zou de opgave zelfs nog groter zijn geweest. De VVD is daar eerlijk gezegd teleurgesteld over.

Dat maakt dat we ons de vraag moeten stellen of we in de afgelopen periode voldoende op onze eigen portemonnee hebben gelet. In onze ogen is het antwoord daarop: nee. Hiervoor zullen wij als raad toch ook gedeeltelijk de hand in eigen boezem moeten steken. Wat we in de stukken bevestigd zien, is het beeld dat we als raad weinig grip hebben op de financiële huishouding van de gemeenschappelijke regelingen. Jaar op jaar nemen de bijdragen toe, zonder dat wij als gemeenteraad structureel invloed kunnen uitoefenen op die stijgingen. De vraag die wij aan het college willen stellen is dan ook: hoe gaan we hier meer controle op krijgen? En daarbij aansluitend: is bij het opstellen van deze kadernota rekening gehouden met de ingediende moties uit de laatste raadsvergadering, waarin de raad heeft gevraagd om bij GR'en uit te gaan van een maximale indexering?

Wij willen ook benoemen dat wij het waarderen dat het college in haar voorstel een aantal voor de VVD belangrijke punten heeft overgenomen. Zo zijn wij positief over de inzet van draaiknop 1, gericht op het verbeteren van de gemeentelijke bedrijfsvoering. Efficiënter werken en inzetten op digitalisering zijn voor de VVD belangrijke uitgangspunten.

Ook de inzet van draaiknop 5, waarbij kritisch gekeken wordt naar bestaande samenwerkingen, sluit aan bij onze wens om alleen die samenwerkingen aan te gaan die echt bijdragen aan het publieke belang van Asten.

Daarnaast ondersteunen wij de keuze voor draaiknop 16: het tijdelijk niet indexeren van subsidies aan professionele samenwerkingspartners. In deze financiële context vinden wij dat een verdedigbare

maatregel, waarbij ook deze partijen een bijdrage leveren aan het gezamenlijke doel van een sluitende meerjarenbegroting.

We begrijpen dat het sluitend maken van de begroting om pijnlijke keuzes vraagt. Maar niets doen is voor de VVD geen optie. De VVD staat voor goed financieel beleid. De financiële controle uit handen geven is voor ons principieel onacceptabel. Dus ja, keuzes zijn nodig, ook al zijn ze soms vervelend.

Tegelijkertijd zeggen wij ook: kijk eerst naar binnen. Wij vinden dat we nog meer intern moeten bezien waar het slimmer, efficiënter en effectiever kan. Bezuinigen begint wat ons betreft niet bij de burger, maar bij de overheid zelf. Dat is onze liberale basis.

En dan de lasten. De voorgestelde OZB-verhoging van 25% vindt de VVD moeilijk uitlegbaar. Zeker gezien de afvalstoffenheffing voor onze inwoners ook al stijgt. Dit betekent voor onze inwoners dat er, naast het spreekwoordelijke Netflix-abonnement, ook nog een Videoland-abonnement aan toegevoegd wordt. Het verschil is echter dat je streaming-abonnementen kunt opzeggen, terwijl je aan gemeentelijke lastenverhogingen niet kunt ontsnappen.

Deze stap doet geen recht aan de flinke lastenverhogingen die onze inwoners de afgelopen jaren al te verduren kregen. De VVD vindt deze stijging dan ook te fors. Daarom zetten wij in op een maximum van 15%. Dat betekent wel dat we voor het resterende gat – de waarde van die overige 10% – op zoek moeten naar alternatieve dekking. De VVD zal daarvoor bij deze kadernota met enkele concrete voorstellen komen.

Als we serieus werk willen maken van het beperken van lastenverzwaring, dan begint dat met een kritische blik op ons eigen kostenpatroon. De grootste kans tot besparing ligt daarbij in het domein Zorg. Hier gaat verreweg het meeste geld in om, maar opvallend genoeg zijn de bijbehorende draaiknoppen het minst concreet uitgewerkt.

Voor de VVD zijn met name de voorstellen rondom strenger indiceren, het aanpakken van de ‘top 10’ duurste jeugdcliënten en het stimuleren van meer groepsgerichte in plaats van individuele zorg kansrijke richtingen. Deze maatregelen bieden niet alleen uitzicht op een structurele besparing, maar dragen ook bij aan een doelmatiger inzet van middelen.

Tijdens de technische toelichting hebben wij specifiek gevraagd naar een inschatting van de financiële opbrengst van deze maatregelen. Daarbij is aangegeven dat dit momenteel niet concreet in te vullen is, maar dat richting de begroting wordt geprobeerd een bandbreedte te formuleren. Wat ons betreft zou het zeer waardevol zijn als het college nu al een realistische doelstelling in euro's kan formuleren – uiteraard onder het besef dat dit geen vaststaande bedragen zijn, maar een richtinggevend streven.

Een dergelijke inschatting helpt de raad om het potentieel van deze maatregelen beter te kunnen wegen ten opzichte van andere keuzes in het sociaal domein.

Kijkend naar de GR'en, ook hier geldt dat het potentieel groot is. Tijdens de Asten in Balans-bijeenkomsten met de verbonden partijen gaven de GR'en dit zélf aan als een richting die het onderzoeken waard is. Wij zien dit dan ook graag concreet ingeschat terug.

Als we van onze inwoners, verenigingen en partners een bijdrage vragen, dan mogen we die ook van onszelf verwachten. De VVD ziet het terugbrengen van de wethoudersformatie van 3,0 naar 2,4 fte op termijn dan ook als een logische en verdedigbare keuze. Dit draagt bij aan de geloofwaardigheid van het gemeentelijk bezuinigingsbeleid.

En dan nu concreet...

Om te komen tot een verantwoorde dekking van de 10% waarmee wij de OZB-verhoging willen beperken naar maximaal 15% verhoging, denken wij – in aanvulling op hetgeen we hiervoor al genoemd hebben – aan de volgende concrete voorstellen:

- **Terugbrengen van de wethoudersformatie** van 3,0 naar 2,4 fte, zoals hiervoor toegelicht.
- **Versoberen van de uitstraling van nieuwe openbare ruimte.** Dit klinkt eenvoudig, maar we zouden graag van het college een heldere toelichting ontvangen wat deze maatregel in de praktijk betekent en hoe dit financieel doorwerkt.
- **Aanpak Loverveld.** Wat de VVD betreft is het schrappen van de geplande speeltoestellen in dit project verantwoord, omdat er reeds voldoende speelvoorzieningen aanwezig zijn in de wijken.
- **Stoppen met de bijdrage aan de instandhouding van de molen.** Naar mening van de VVD is dit geen primaire taak van de gemeente. Dat betekent voor ons niet dat de molen per definitie moet verdwijnen, maar wél dat in deze tijd een stichting zelf op zoek zou moeten naar particuliere financiering.
- **Schrappen van de functie van de beiaardier.** Ons standpunt hierover is vergelijkbaar met dat over de molen: als de samenleving deze culturele voorzieningen belangrijk vindt, dan is het logisch dat hiervoor financiering vanuit het cultuurfonds gebruikt wordt of dat er draagvlak en middelen via particuliere weg worden gevonden.
- **Gedeeltelijke afbouw van subsidies aan professionele partijen** zoals Onis, de VVV, de Bibliotheek en de gemeenschapshuizen. De opgave waar we voor staan is voor iedereen moeilijk. Als we een beroep doen op onze inwoners en op het college, dan is het logisch om ook op deze posten een bijdrage te vragen. Wat de VVD betreft gebruiken we de helft van deze draaiknop.
- **Zoals eerder aangegeven, zien we activering van drie concrete draaiknoppen in het sociaal domein als kansrijk.** We kijken uit naar de realistische inschatting van het college op dit punt.
- **Ook de bijdrage vanuit de gemeenschappelijke regelingen,** zoals eerder besproken en ook zélf aangedragen door de GR' en tijdens Asten in Balans, verwachten wij dat door het college in kaart wordt gebracht en niet langer als NTB wordt gelaten.
- **Tot slot,** afhankelijk van de inschatting en doorrekening van bovenstaande punten, is de VVD bereid om het instrument *“eenmalige inzet van de algemene reserve boven de 10%-norm”* in te zetten als sluitpost – mits de overige keuzes reëel blijken te zijn en de meerjarige houdbaarheid van onze begroting daarmee niet onder druk komt te staan. Tijdens de technische toelichting is ons bovendien medegedeeld dat er nog een aantal verrekeningen en aanpassingen volgen, zoals bijvoorbeeld het financieel positief uitvallen van de reserve eenmalige bestedingen in relatie tot de aanwaslocatie Asten-Oost.

Ook zouden wij een draaiknop willen 'deactiveren'. In de lijst van mogelijke draaiknoppen treffen wij het voorstel aan om over te stappen op centrale opstapplaatsen met midi-bussen binnen het leerlingenvervoer. Dit zou een bezuiniging kunnen opleveren, maar de VVD is hier geen voorstander van. De impact op deze toch al kwetsbare groep is naar onze overtuiging te groot.

Tot slot,

Wij willen samen met deze raad werken aan een solide begroting. Dat vraagt om samenwerking, koersvastheid en realisme. Indien er andere manieren blijken te zijn om de stijging van de OZB verder te beperken, dan staat de VVD daar nadrukkelijk voor open. Uiteindelijk gaat het ons om een solide begroting met een rechtvaardige verdeling van lasten. De VVD staat daar graag voor aan de lat – met een kritische blik, met constructieve voorstellen en altijd met het belang van onze inwoners voor ogen.

Fractie VVD Asten